

Διονύσης Λεϊμονής

Το τέταρτο αποχάμι

Συλλογή
περιστέρια

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ
www.patakis.gr

Αλογάκι της θάλασσας

- ΦΤΑΣΑΤΕ, Αφροδίτη;
- Πριν λίγο... Είμαι ψόφια, Χριστόφορε.
- Πού να σ' τα λέω...
- Δηλαδή;
- Η περιπέτεια δεν τελείωσε, Αφροδίτη...
- Χριστόφορε, ακόμα δεν μπορώ να χωνέψω ότι δε βρέθηκε το δέκατο έβδομο κιβώτιο. Τι κατέβασε πάλι το μυαλό σου;
- Έχεις δει αλογάκι της θάλασσας;
- Τρελάθηκες, παιδί μου; Ακόμα δεν έχω μπει για μπάνιο, είμαι ψόφια, κι εσύ...
- Έχεις δει αλογάκι της θάλασσας;
- Όχι...
- Χάνεις.
- Τι σκαρφίστηκες πάλι;
- Κάτι που θα σ' αρέσει σίγουρα.
- Τι λες, παιδάκι μου;
- Ένα αλογάκι, Αφροδίτη. Ένα πεισματάρικο αλογάκι.
- Πάλι ονειρεύεσαι, Χριστόφορε; Τι σ' έπιασε βραδιάτικα;

- Αν το βρεις, φέρνει τύχη...
- Είμαι κουρασμένη.
- Αν δεν είχατε κι εμένα...
- Τώρα μάλιστα...
- Αυτή τη φορά δεν ονειρεύτηκα, Αφροδίτη, όπως με το δέκατο έβδομο κιβώτιο του Αβλέμονα.
- Άσε τα κορακίστικα...
- Ετοιμάσου για δράση πάλι. Ένα αλογάκι μένει αιώνες στον βυθό κι εμείς θα κάτσουμε με σταυρωμένα χέρια;
- Και πώς να το ψάξουμε, δηλαδή; Από μακριά;
- Γίνεται...
- Πάει, τρελάθηκες.
- Καθόλου, Αφροδίτη, ένα αλογάκι έχει ξεμείνει στη θάλασσα, τα άλλα τρία σώθηκαν...
- Άντε πάλι οι γρίφοι... Θα πάρω τον Μάξιμο να του πω τι παλαβομάρες μου λες. Αυτός σε ξέρει καλύτερα. Εσείς τα αγόρια έχετε τη δική σας γλώσσα, λέμε τώρα.
- Όλους θα τους πάρουμε, ο ένας τον άλλον, εγώ εδώ, εσείς εκεί... Μόλις έρθω Αθήνα θα βρεθούμε όλοι. Πρέπει...
- Θα μου εξηγήσεις, τέλος πάντων;
- Μιλάω για έναν σούπερ θησαυρό κρυμμένο στον βούρκο της θάλασσας.
- Το είπαμε αυτό, του χρόνου πάλι το καλοκαίρι...
- Μιλάω για έναν καινούριο θησαυρό.
- Τιιιι;;; Άλλον;
- Ακριβώς.

- Είσαι σίγουρος;
- Όπως δε σε βλέπω και δε με βλέπεις...
- Στα Κύθηρα;
- Όχι...
- Στο μυαλό σου;
- Απέναντι...
- Απ' το μυαλό σου;
- Όχι, βρε ανόητη, απέναντι από τα Κύθηρα... Στο «αλίμενο νησί».
- «Αλίμενο νησί;»
- Ναι, σε ένα νησί που χρόνια τώρα το 'χει βάλει στο μάτι ο βοριάς.
- Χριστόφορε, τα νεύρα μου... Κι η μαμά μου, που με ακούει, γελάει...
- Μη βγάλεις τσιμουδιά, σε κανέναν. Όχι ακόμα...
- Ούτε στα παιδιά;
- Ούτε.
- Με τρομάξεις.
- Έχεις όρεξη για περιπέτεια;
- Πάντα είχα, αλλά...
- Δεν έχει «αλλά», Αφροδίτη...
- Θα μου εξηγήσεις, τέλος πάντων;
- Θα παίξουμε ένα παιχνίδι...
- Απ' το τηλέφωνο;
- Κι απ' το τηλέφωνο.
- Τι παιχνίδι;
- Ψάξε, ψάξε το αλογάκι...
- Άντε πάλι...

— Θα είναι το μυστικό μας για μία μέρα, ελπίζω να μπορείς να κρατήσεις κλειστό το στοματάκι σου για μία μέρα...

— Και γιατί, παρακαλώ, τόσο μυστικότητα;

— Είπαμε, είναι παιχνίδι.

— Παιχνίδι για δύο;

— Παιχνίδι για όλους...

— Για ποιους όλους;

— Για την ομάδα των Κυθήρων, για την Ελίνα, για την Ελπίδα, για τη Φανή, για τον Μάξιμο, για τον Προκόπη, τον Αριστείδη, για την ομάδα που φέτος βουτήξαμε είκοσι δύο μέτρα κάτω από τη θάλασσα στον Αβλέμονα για το δέκατο έβδομο κιβώτιο...

— Μάλιστα... Και τώρα τι μύγα σε τσίμπησε; Οι άλλοι πότε θα μπουν στο παιχνίδι;

— Όταν πρέπει...

— Παραξένα μιλάς... Μίλησες με τον κύριο Δημήτρη, τον επιστήμονα;

— Όχι.

— Δεν καταλαβαίνω... Εγώ τώρα τι πρέπει να κάνω;

— Να ψάξεις.

— Τι;

— Για το αλογάκι, σου είπα...

— Χριστόφορε, θα το κλείσω.

— Κλείσ' το κι άνοιξε το κομπιούτερ.

— Γιατί;

— Για να μάθεις. Είναι το πρώτο σκαλοπάτι για να ανέβεις, μάλλον για να βουτήξεις...

- Πού;
- Στον βυθό, δεν μπορώ να λέω τα ίδια και τα ίδια...
- Να ξαναβουτήξω θες να πεις... Είμαι πτώμα, λυπήσου με.
- Κάν' το και θα δεις... Και για να μην κουράζεσαι, σου στέλνω εγώ τον σύνδεσμο. Αλλά υπάρχουν κι άλλοι, ολόκληρος κατάλογος, μπες, διάβασε και θα σε ξαναπάρω αύριο.
- Γιατί αύριο;
- Γιατί θέλω απόψε να ονειρευτείς το αλογάκι... Το τέταρτο αλογάκι.
- Τα άλλα τρία;
- Στη θέση τους.
- Ποια είναι η θέση τους;
- Στο μουσείο.
- Είσαι σίγουρος ότι δε μιλάμε για το δέκατο έβδομο κιβώτιο του Έλγιν;
- Δεν ήταν του Έλγιν, Αφροδίτη.
- Σωστά, εννοώ που έκλεψε ο Έλγιν από τον Παρθενώνα μας.
- Ναι.
- Τι «ναι»;
- Είμαι σίγουρος. Δε μιλάω για το δέκατο έβδομο κιβώτιο, σου λέω για ένα άλλο φοβερό ναυάγιο.
- Κι άλλο ναυάγιο;
- Κι άλλο...
- Τις δέκα ερωτήσεις θα παίξουμε;
- Όχι, γιατί μου έκανες καμιά σαρανταριά.

—Και άκρη δεν έβγαλα μαζί σου, είσαι μεγάλος μπε-
λάς τελικά.

—Δε θα βγάλεις, γιατί ακόμα δεν ξέρεις...

—Εσύ ξέρεις;

—Εγώ έμαθα. Θα μάθω κι άλλα...

—Από ποιον;

—Αφροδίτη, με κουράζεις, σου είπα μπες να δεις...

—Είσαι... είσαι...

—Καλά, καληνύχτα. Αύριο...

Ήταν ένα μικρό καράβι αταξίδευτο...

ΔΕΝ ΕΧΑΣΕ ΧΡΟΝΟ η Αφροδίτη. Όλο γκρίνιαζε στον Χριστόφορο, αλλά στην πραγματικότητα του έβγαζε το καπέλο. Εντάξει, λίγο ονειροπαρμένος ήταν, αλλά κι αυτή δεν πήγαινε πίσω. Η μαμά της τη συμβούλεψε να κάνει πρώτα ένα μπανάκι, να φάει κάτι και μετά να ασχοληθεί με τον υπολογιστή. Για το «παιχνίδι» που της πρότεινε ο Χριστόφορος δεν έβγαλε τσιμουδιά, αλλά η μαμά της την ήξερε πολύ καλά – έπιασε κάτι κουβέντες από το τηλεφώνημα, διάβαζε και τα μάτια της μικρής «θεάς»...

Μπήκε στο ντους, ξέπλυνε την αρμύρα από το «νησί της Αφροδίτης», έφαγε πρόχειρα, βιαστικά κι ύστερα καληνύχτισε τους δικούς της με την υπόσχεση να μη χαζέψει πολλή ώρα στον υπολογιστή.

Τον άνοιξε, έκανε κλικ στον σύνδεσμο που της είχε στείλει ο Χριστόφορος και, ξαφνικά, ο χρόνος γύρισε πίσω...

Σαν να είχε μπει σε χρονομηχανή, έβαλε όπισθεν κι ούτε που κατάλαβε πώς βρέθηκε κάπου στην αρχαιότητα. Τώρα βρισκόταν γύρω στο 60 π.Χ., μπροστά σε

ένα μεγάλο ρωμαϊκό φορτηγό πλοίο, που είχε χωρητικότητα περίπου τριακόσιους τόνους και μήκος πενήντα μέτρα. Δεν ήταν βέβαιο από πού είχε ξεκινήσει το ταξίδι του. Ίσως να είχε σαλπάρει από την Πέργαμο, από την Έφεσο ή από το ιερό νησί της Δήλου – το πιο πιθανό. Μπορεί όμως κι από τον Πειραιά ή την Κόρινθο. Το βέβαιο ήταν πως το είχαν φορτώσει με εξαιρετικούς ελληνικούς θησαυρούς, με πολύτιμα λάφυρα που είχαν προορισμό την Ιταλία, τη Ρώμη. Η Αφροδίτη βρήκε μια αναπαράσταση του πλοίου και πλησίασε στην οθόνη για να δει καθαρά τα ξυλόκαρφα του που, όπως διάβαζε, ήτανε φτιαγμένα από ξύλα φτελιάς με χάλκινα καρφιά. Έπειτα συνέχισε να μαζεύει πληροφορίες.

Οι ιστορικοί υποθέτουν πως το πλοίο το φόρτωσε θησαυρούς κάποιος Ρωμαίος – «Άλλος Έλγιν αυτός» σκέφτηκε η Αφροδίτη «αρχαίος αυτή τη φορά». Την εποχή εκείνη πολλοί Ρωμαίοι αριστοκράτες συνήθιζαν να δείχνουν τη λατρεία τους για την ελληνική τέχνη αρπάζοντας σημαντικά έργα για να στολίσουν τα εξοχικά τους. Ίσως κάποιος πονηρός Ρωμαίος έμπορος να εντόπισε τα σπουδαία έργα και, αντί να τα στείλει στο ρωμαϊκό κράτος, όπως συνηθιζόταν τότε, κοίταξε να τα πουλήσει σε πολύ πλούσιους συντοπίτες του. Έλα, όμως, που ο Θεός αγαπάει τον κλέφτη, αγαπάει και τον νοικοκύρη! Και μάλιστα όταν τα βάζεις με δώδεκα θεούς, τα πράγματα σκουραίνουν περισσότερο... Ένα αστροπελέκι έριξε ο Δίας, μια ανακατωσούρα σή-

κωσε ο Ποσειδώνας, μια αντάρα και μια συννεφιά σκόρπισε τριγύρω ο θεός Απόλλωνας, το πέλαγος σκοτείνιασε, δεν άργησε να γίνει το κακό.

Ενώ το ρωμαϊκό καράβι αρμένιζε του καλού καιρού στον Κάβο Μαλιά, μεταξύ των Κυθήρων και της Κρήτης, στην περιοχή των Αντικυθήρων, πελώρια κύματα σηκώθηκαν να το κατασπαράξουν. Έτσι η ολκάς, όπως λέγανε αυτού του τύπου τα καράβια, μετακινήθηκε από τους ανέμους νοτιοανατολικά. Η τρικυμία ήταν μεγάλη, όλες οι δυνάμεις της φύσης βάλθηκαν να το στείλουν στον βυθό, κόντευε να σπάσει το κατάρωμα του πλοίου, τα πανιά του έγιναν γρήγορα κουρέλια κι αυτό σαν καρυδότσουφλο ανεβοκατέβαινε στο νερό. Κανείς δεν μπορούσε πια να το συγκρατήσει. Το πλοίο βυθίστηκε στη θέση Ποταμάκια, κοντά στο ακρωτήριο Γλυφάδα, τριάντα μέτρα από το Τσιριγότο, όπως ονόμαζαν οι Βενετσιάνοι τα Αντικύθηρα, παρασύροντας στο βασίλειο του Νηρέα όλο το πολύτιμο φορτίο του.

Κι όταν λέμε πολύτιμο φορτίο, μιλάμε για πολύτιμο φορτίο όνομα και πράμα, αφού δυο χιλιάδες χρόνια αργότερα που εντοπίστηκε το ναυάγιο και οι δύο βούτηξαν για να φέρουν στο φως ό,τι κουβαλούσε στο αμπάρι του, έτριβαν τα μάτια τους από τα θαυμαστά ευρήματα – αυτοί κι όλη η ανθρωπότητα μαζί τους.

Η ανακάλυψή του έγινε εντελώς τυχαία από δύτες της Σύμης, που βούτηξαν με κίνδυνο της ζωής τους – αυτοί οι άνθρωποι ήταν συνηθισμένοι να ψάχνουν τους

βυθούς από αμούστακα παιδιά. Κατάφεραν να φέρουν στην επιφάνεια πραγματικά αριστουργήματα της αρχαίας ελληνικής τέχνης αλλά, αυτή τη φορά, και της αρχαίας ελληνικής τεχνολογίας. Δυο αγάλματα ξεχώρισαν, δυο αγάλματα μοναδικά. Πρώτος και καλύτερος ένας χάλκινος έφηβος, ψηλός και καμαρωτός σαν να κρατούσε κάποτε κάτι στο χέρι του. Οι αρχαιολόγοι παιδεύτηκαν πολύ για να καταλήξουν στο ποιος μπορεί να ήταν και τι στο καλό κρατούσε.

Διάβασαν, έψαξαν, ξενύχτησαν, ιδρώσαν και ξεΐδρωσαν, μα δε συμφώνησαν μεταξύ τους. Άλλοι είπαν πως είναι ο Πάρης, το όμορφο βασιλόπουλο της Τροίας, που κρατούσε στο δεξί του χέρι ένα μήλο, το μήλον της Έριδος, λίγο πριν αποφασίσει αν θα το δώσει στην Ήρα, στην Αφροδίτη ή στην Αθηνά. Κάποιοι άλλοι το σκέφτηκαν αλλιώς και επέμεναν με στοιχεία πως ο έφηβος αυτός ήταν ο βασιλιάς Περσέας, γιος του Δία και της Δανάης, που κρατούσε με καμάρι τάχα το κεφάλι της Μέδουσας, ενός τέρατος με φίδια για μαλλιά. Άλλοι πάλι έκοβαν το κεφάλι τους πως το άγαλμα παρίστανε έναν καλογυμνασμένο αθλητή, ψηλό και όμορφο, που κρατούσε μια σφαίρα στο χέρι κι ετοιμαζόταν να τη ρίξει μακρύτερα από όλους για να νικήσει σε αγώνες. Ποιος είχε δίκιο κανείς δεν ξέρει, αλλά ο έφηβος αυτός βαφτίστηκε απ' όλους «Έφηβος των Αντικυθήρων» και μπήκε στο μουσείο να τον καμαρώνουν οι επισκέπτες του, Έλληνες και ξένοι.

Δίπλα στον Έφηβο βρέθηκε κι ένα άγαλμα κάποιου

φιλόσοφου, με χάλκινα πόδια, χέρια και ρούχα, χωρίς κανείς να μπορεί πάλι να βάλει το χέρι του στη φωτιά για την ταυτότητά του ούτε να υπολογίσει πόσα καντάρια σοφία κουβαλούσε στο κεφάλι του. Έδειχνε σαν ηλικιωμένος άντρας που φορούσε κουρέλια – ίσως να ήταν κυνικός φιλόσοφος, ο Αντισθένης ή ο Βίωνας ο Βορυσθενίτης, είπαν οι επιστήμονες...

Το εντυπωσιακότερο εύρημα απ' όλα, όμως, ήταν ο αστρολάβος, ένας σπουδαίος μηχανισμός, «παππούς» των σύγχρονων υπολογιστών, ο πρώτος φορητός υπολογιστής της ανθρωπότητας. Ήταν ένα αρχαίο τέχνημα με το οποίο τόσους αιώνες πριν οι άνθρωποι προσπαθούσαν να παρατηρήσουν και να μελετήσουν τα αστέρια και τους πλανήτες, να υπολογίζουν τις κινήσεις των ουράνιων σωμάτων, τις εκλείψεις του Ηλίου, τις φάσεις της Σελήνης, τις χρονιές των πανελλήνιων αγώνων, κι όλα αυτά στα περισσότερα συστήματα μέτρησης του χρόνου που υπήρχαν εκείνη την εποχή. Τα καντράν του απεικόνιζαν δύο ημερολόγια, ένα ελληνικό και ένα αιγυπτιακό. Μιλάμε για τον πασίγνωστο σε όλο τον κόσμο Μηχανισμό των Αντικυθήρων, που τον αποκαλούν με ένα κάρο ονόματα: αστρολάβος, δρομόμετρο, αναφορικό ρολόι, αστρονομικό ναυτικό ρολόι και πλοογνώμονας της αρχαιότητας, εξαιτίας των πολλών χρήσεων που φαντάζονται σήμερα οι μελετητές ότι είχε. Τον μηχανισμό αυτό παίζεται να τον δημιουργήσει ο Αρχιμήδης ή ο Κτησίβιος.

Επίσης βρέθηκαν ένα χάλκινο βαρύ δόρυ με δύο

απολήξεις, που οι επιστήμονες ψάχνουν να βρουν αν προέρχεται από χάλκινο ή λίθινο άγαλμα, διάφορα γλυπτά από παριανό μάρμαρο που παρίσταναν παραλλαγές παλαιότερων έργων αλλά και πρωτότυπες δημιουργίες όπως οι ομηρικοί ήρωες, γυάλινα σκεύη και αντικείμενα, αγγεία, χρυσά σκουλαρίκια με τους έρωτες, ένας ολόκληρος θησαυρός από αργυρά νομίσματα, είδη πολυτελείας, τμήματα από ένα ανάκλιντρο με προέλευση μάλλον από τη Δήλο και μπόλικοι αμφορείς...

Η Αφροδίτη έπεσε να κοιμηθεί εντυπωσιασμένη. Της φαινόταν απίστευτο οι αρχαίοι να έχουν ανακαλύψει κάποιο είδος υπολογιστή. Προσπαθούσε να τα χωρέσει όλα αυτά σε ένα όνειρο, όταν πετάχτηκε ξαφνικά σαν να τη χτύπησε ηλεκτρικό ρεύμα.

«Το αλογάκι... Πουθενά δε διάβασα για το θαλάσσιο αλογάκι του Χριστόφορου, θα με σκοτώσει...»

Άναψε το φως, ενεργοποίησε το κινητό της κι έστειλε γρήγορα γρήγορα σαν υπνωτισμένη μήνυμα στον Χριστόφορο ελπίζοντας να μην το 'χει ρίξει στον ύπνο:

«Αν είναι μούσι το αλογάκι της θάλασσας, θα σε πνίξω στα Αντικύθηρα...»

Περίμενε καρδιοχτυπώντας ένα, δύο, τρία, πέντε λεπτά της ώρας, όταν ήρθε μήνυμα από τον Χριστόφορο:

«Η θεά Αφροδίτη ήταν όμορφη, αλλά μάλλον λίγο επιπόλαιη. Αν ήμουν Πάρης, θα έδινα το μήλο σάνταρ στην Αθηνά».

«Τέρας!» τον στόλισε η Αφροδίτη.

«Σ' εσένα θα δώσω μια συμβουλή: Συνέχισε να εξερευνάς. Το αταξίδευτο πλοίο έκρυβε πολλά μυστικά στο αμπάρι του...»

Είχε καταφέρει να την εκνευρίσει ο Χριστόφορος. Η Αφροδίτη έκλεισε το κινητό χωρίς να του απαντήσει, κάθισε στο γραφείο της κι άνοιξε πάλι τον υπολογιστή. Συνέχισε να γκουγκλάρει και να διαβάζει μέσα στα μεσάνυχτα.

«Τόσα χρόνια πέρασαν κι έγιναν μόνο δύο μεγάλες προσπάθειες να βγει στην επιφάνεια το φορτίο του πλοίου. Η πρώτη το 1900 από κάποιους σφονγγαράδες από τη Σύμη, και 76 χρόνια αργότερα από έναν σπουδαίο Γάλλο εξερευνητή, τον Ζακ Υβ Κουστό – ο οποίος είχε ερευνήσει και για το δέκατο έβδομο κιβώτιο του Έλγιν στο ναυάγιο των Κυθήρων».

Κάθε προσπάθεια ήταν για την Αφροδίτη μια μικρή, απίθανη περιπέτεια με αρχή, μέση και τέλος, που την έσπρωχνε να κάνει μακροβούτι στο παρελθόν για να τα ζήσει όλα, όπως με το ναυάγιο του Αβλέμονα – αρκεί να μην έπαιρναν χαμπάρι οι γονείς της ότι ξενυχτούσε... Η ιστορία αποκτούσε όλο και περισσότερο ενδιαφέρον και δεν ήθελε με τίποτα πια να την αφήσει στη μέση.